

Slotsalléen 2024

Efterår 2024

Beboerblad

Troense Beboerforening

www.troensebeboer.dk

Pæreskuderne sejler igen

Lørdag og søndag den 5. og 6. oktober

Lørdag eftermiddag kommer et antal gamle træskibe til Troense Havn.

Fra kl. 13.30 er der æblesjov og børneaktiviteter på havnen med grillpølser og æblesaft.

Beboerne i Troense opfordres til at donere frugt, som enten leveres på havnen eller afhentes efter aftale.

Om aftenen er der fællesspisning og musik m.v. for skibsbesætningerne.

Søndag formiddag ved 8-tiden afgår skibene til Svendborg, hvor frugten sælges fra træskibsbroen.

Indtægterne fra frugtsalget går til støtte af miljø og kultur i Troense.

Halloweenarrangement

Søndag den 3. november kl. 14.00 – 17.00

i Bådelaugshuset på havnen (Troense Beboerforening og Troense Bådelaug).

Kom udklædt og medbring gerne en (u)lækker kage til fælles kagebord.

Information ang. tilmelding kommer senere.

Natur til et godt liv

om at bringe naturen ind i vores haver og hverdag

Torsdag den 7. november kl. 19.00

Foredrag i Sognehuset

Ann Berit Frostholt fra Nature Works arbejder til daglig med biodiversitet, natur og trivsel. Denne aften deler hun ud af sin viden og giver inspiration til, hvordan vi kan forene mere plads til den vilde natur med haveglæde og æstetik.

Hverdagsspisning

Torsdag den 14. november kl. 18.00 i Bådelaugshuset

Kom og hyg med andre beboere fra Troense over en god menu. Vi får denne gang leveret lækker mad fra

"Hos Fie" på Tåsinge. Medbring selv drikke, glas, tallerken og bestik.

Pris 135,- pr. person, halv pris for børn under 12 år.

Tilmelding og betaling senest **fredag d. 8. november** til Lars Frimann Nielsen på MobilePay 23 71 92 12. Oplys navn og antal, herunder børn under 12 år.

Juletræet på torvet tændes

Søndag den 1. december kl. 16.30

Med juleknas og godter til børn og voksne.

Hækkene i Troense

Beplantningen i Troense er en vigtig del af byens kulturhistoriske kvalitet og er derfor omtalt i den bevarende lokalplan. Beboerforeningen har i de seneste år i samarbejde med lodsejere og kommune fået genplantet flere af de manglende træer.

Men vi vil også gerne sætte fokus på at bevare de karakteristiske hække, som foruden træerne er omfattet af lokalplanen for den ”gamle del af Troense”, og som kan ses på kortbilag på foreningens hjemmeside. De markerede hække skal bevares og må ikke fjernes uden byrådets tilladelse og skal holdes i en højde af maksimum 130 cm for at give et indkig i de dybe haver og afvekslende udsigt over sundet.

I Troense har engriflet hvidtjørn været anvendt som hækplante i generationer, da den er robust, nøjsom og tåler kraftig beskæring. Den tætte, tornede hæk er levested for mange insekter. Fuglene er glade for de røde bær og bruger hækken som tilflugtssted.

Med den traditionelle tjørnehæk får man biodiversitet for alle pengene.

De lave tjørnehække i Badstuen understøtter vejforløbet og giver en god afgrænsning til forhaverne.

Siden sidst har beboerforeningen:

- afholdt fastelavnsfest i Bådelaugshuset
- foretaget manuel bekæmpelse af bjørneklo i ubenyttet have ved Badstuestien
- arrangeret hverdagsspising
- malet foreningens bænke
- arrangeret pepperkursus med Beredskabsforbundet
- gennemført strandrensning i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening
- afholdt generalforsamling
- afholdt by-loppemarked
- arrangeret Skt. Hansbål for børn og voksne på Lodsstranden
- taget stilling til byggesager iht. den bevarende lokalplan
- arrangeret by- og havevandring i Troense i samarbejde med Tåsinge Turistinformation.

BEVARINGSBESTRÆBELSER - FØR OG NU

Stamhuset Thorseng blev oprettet i 1711, hvor besiddelsen skulle gå udelt videre til næste generation. Besiddelsen måtte ikke belånes, deles eller på nogen måde forringes. Det skulle være slægten til evig gavn og præservation, hvor det var en æressag at kunne overdrage godset til næste generation i bedre stand, end det var modtaget.

Da kammerherre Niels Juel overtog Tåsinge, blev en af hans opgaver at forskønne Valdemars Slot - nok ansporet af besøget af Frederik 5. med stort følge i 1750. Slottet blev istandsat med hjælp af den unge holstenske arkitekt G. D. Tschierske efter barokkens strenge symmetri.

Herefter kom udbygningen af Troense, hvor jorden blev udstykket i små langstrakte parceller for at give plads til flere fæstere, der kunne betale for indfæstning og de efterfølgende afgifter. Men byen skulle også være præsentabel, velordnet og æstetisk, så den kunne fremvise tidens idealbillede. Et prestigeprojekt der skulle kaste glans over Niels Juel og hans slægt. Dette blev understreget med anlæggelsen af Frederiksstad eller "Den nye By" langs Strandvejen, hvor der var bedre plads til husene og med maleriske strandhaver langs Thurø Sund.

Allerede før 1900 anså man Troense som eksotisk og gammeldags, hvorfor byen blev et studieobjekt for arkitekter og museumsfolk. Godsets ejerskab var med til at bevare bebyggelsens oprindelige præg, og ved husenes overgang til fri ejendom fik godset indføjet bevarende servitutter i købekontrakterne, f.eks. friholdelse af strandhaverne for bebyggelse.

I forlængelse af den første bygningsfredningslov i 1917 begyndte man at tale om fredning i Troense. Med indsats af baron Carl Juel-Brockdorff i sognerådet blev der udarbejdet en byplan for Troense, som regulerede bebyggelsen, hvorved der f.eks. kun måtte bygges i én etage og med husene placeret parallelt med vejforløbet. På dette tidspunkt blev ca. 30 huse fredet i Troense. Det giver byen én af Danmarks største samlinger af fredede bygninger.

Efter kommunesammenlægningen i 1970 var der planer om udstykninger i Troense, hvor de lange haver i Grønnegade ønskedes udlagt til bebyggelse for at give plads til nye boliger og en befolkningstilvækst på 5-600 personer. Forslaget vakte stor modstand hos beboerne og resulterede i oprettelse af Troense Beboerforening, samt at der blev udarbejdet en bevaringsplan i 1975.

Et eksempel på bevaringsbestræbelserne, hvor beboerne var aktive, var, da man i 1995 fik omstødt tilladelsen til bebyggelse af Badstuejorden, der ville forstyrre den historiske sammenhæng mellem landsbyen og de åbne herregårdsmarker. Resultatet blev, at jorden blev fredet, og at der blev etableret den rekreative Badstuesti langs markskellet mellem Grønnegade og Badstuen. Samarbejdet med kommunen resulterede i, at beboerforeningen fik høringsret, hvis der skulle dispenseres for lokalplanens bestemmelser.

Gennem administrationen af lokalplanen blev det efterhånden klart, at der var behov for en opgradering af bestemmelser, der bedre kunne tilpasses tidens nye krav. Efter et grundigt arbejde og høringsrunder blev der vedtaget den bevarende lokalplan i 2006, der er gældende for de nuværende forhold.

Siden har kommune, beboerforening og bygningsbevaringsforeninger med rimelig succes kæmpet med den private kreativitet på byggeområdet - til glæde for almenheden og til gavn for huspriserne. Men det vigtigste er beboernes engagement og vilje til at være en del af et unikt miljø, som man kan være stolt af at vise frem.

Der eksisterer i dag kun et par huse i Troense fra byens anlæggelsestidspunkt, men til gengæld er der bevaret et meget stort antal bindingsværkshuse fra perioden 1780-1830. De ældste har såkaldte "gennemstukne bjælkehoveder" og bræddeklædte "helgavle". Oprindeligt har alle bygninger, på nær skole og fattighus, haft stråtag.

Samling af postkort fra det gamle Troense.